

Kaupunginhallitus 14.02.2022 § 50

§ 50

Selvitys Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Immonen Mari E
Konttas Ari
Isotalo Olli
Kunnas Jere
Rinta-aho Harri
Hynynen Pihla
Lehtonen Jyrki
Luukko Olli-Pekka
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

- 1
päättää antaa selvityksenä liitteiden (1-9) mukaiset tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista.
- 2
päättää antaa liitteen (10) mukaisen arvion hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.
- 3
valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään selvitykseen vaadittavista täydennyksistä ja vähäisistä muutoksista.

Käsittely

Svahn, Syrjänen, Kuisimin poistuivat esteellisinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Länsi-Uudenmaan väliaikaisen toimielimen jäsen, HallL 28 § 1 mom. 5-kohta).

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Selostus muodostuu neljästä osasta: Lainsäädäntö ja prosessi, liitteissä olevien selvitysten sisällöt, vaikutukset Espoon kaupungille ja yhteistoiminta henkilöstön kanssa.

Lainsäädäntö ja prosessi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021) todetaan:

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen järjestämisvastuu siirtyy HUS-yhtymälle 1 päivänä tammikuuta 2023. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. (4 § Järjestämisvastuun siirtäminen.)

Kunnan on tehtävä viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2022 hyvinvointialueelle selvitys 22, 23 ja 25 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Lisäksi samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio 18 §:n nojalla siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja 24 §:n mukaisesta lomapalkkavelasta. (26 § Selvitys kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista.)

Hyvinvointialue voi pyytää kunnalta käyttöönsä tarpeellisiksi katsomiaan lisäselvityksiä ja asiakirjoja. Jos hyvinvointialue katsoo, että selvityksen mukaan hyvinvointialueen hallintaan siirtyvät toimitilat, irtaimisto ja sopimukset eivät turvaa sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen järjestämistä alueella, hyvinvointialueen on neuvoteltava kunnan kanssa. (26§.)

Kunnan on täydennettävä selvitystä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022, jos toimitiloissa, siirtyvässä irtaimessa omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia 1 momentissa tarkoitetun selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi. (26§.)

Aluevaltuusto käsittelee 26 §:ssä tarkoitetun selvityksen viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2022 ja päättää sen perusteella 22–25 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle. (28 § Hyvinvointialueen päätös.)

Kuntayhtymien omaisuus ja irtain omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle tämän lain nojalla. Edellä 21 ja 26 §:ssä säädetty selvitys sekä 28 §:ssä tarkoitettu päätös vastaavat omaisuuden saantokirjaa. Hyvinvointialueen on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. HUSin kiinteä ja irtain omaisuus siirtyy tämän lain nojalla ilman eri selvitystä ja HUS-hyvinvointiyhtymän on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. (40 § Omaisuuden saanto.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevien opiskeluhuollon psykologien ja kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymään. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, jos tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä. (18 § Henkilöstön asema.)

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2023. (22 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat.)

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31 päivään joulukuuta 2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset. Hyvinvointialue ja kunta voivat sopia 1 momentissa tarkoitettujen toimitilojen hallinnasta sekä toimitilojen hallintaa koskevien vuokrasopimusten voimassaolosta myös toisin kuin tässä pykälässä säädetään. (22 §.)

Hyvinvointialueelle siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2023 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle eivät kuitenkaan siirry osakeyhtiöiden osakkeet 2 momentissa tarkoitettuja osakkeita lukuun ottamatta. Hyvinvointialueelle siirtyvät sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen. Edellä 1 ja 2 momentista poiketen hyvinvointialueelle ei siirry sellainen kunnan omistama irtaimisto ja osakkeet, jotka kunta omistaa työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädettyjen velvoitteidensa täyttämiseksi. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen osakkeiden siirtymistä lukuun ottamatta kunta ja hyvinvointialue voivat sopia irtaimen omaisuuden siirtymisestä myös toisin kuin 1 momentissa säädetään. (23 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevan irtaimen omaisuuden siirtyminen hyvinvointialueelle.)

Laki kokonaisuudessaan: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210616>

Liitteissä olevien selvitysten sisällöt

Liite 1: Siirtyvät toimitilat ja siitä koskevat sopimukset

Hyvinvointi- ja terveyden toimialan nyt käytössä olevat tilat siirtyvät hyvinvointialueelle. Siirtyvien toimitilojen kokonaismäärä on 147 089,50 m². Kaupungin suoraan omistamista kohteista siirtyy 151 huoneistoa yht. 54 168 m². Kaupungin omistamista osaketiloista siirtyy 53 huoneistoa yht. 33

363,5 m². Kaupungille vuokratuista tiloista siirtyy 224 huoneistoa yht. 59 558 m².

Vuokrasopimukset siirtyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023, pois lukien Iso Omenan palvelutori, Kamreerintie 2 ja Tekniikantie 15, joissa hyvinvointialueen osuus on alle 50%.

Toimitilojen vuokrat on laskettu kaupungissa tällä hetkellä käytössä olevan sisäisen vuokran määritysperusteiden mukaisesti: suoraomisteiset 13,695 milj. euroa, osaketilat 13,990 milj. euroa ja vuokratut tilat 12,768 milj. euroa.

Liite 2: Siirtyvät välivuokrauksen asunnot ja niitä koskevat sopimukset

Liitteessä on HYTET-asiakkaiden käytössä olevat asunnot kaupungin suoraomisteisissa tiloissa, osaketoiloissa ja vuokratiloissa, yhteensä 11 kohdetta, 512 asuntoa, 20 006 m², vuokrat 3 836 000 euroa. Lisäksi liitteessä on Espoon Asuntojen yksittäisasunnot, 10 asuntoa, 442 m², vuokrat 65 238 euroa ja Y-säätiöltä vuokratut HYTET-asiakkaiden käytössä olevat asunnot ja Y-säätiön vuokraveloitukset, yhteensä 428 asuntoa, 16 686 m², vuokrat 2 407 320 euroa.

Liite 3: Siirtyvä irtaimisto ja niitä koskevat sopimukset

Liite sisältää erittelyt hyvinvointialueelle siirtyvästä hyvinvoinnin ja terveyden sekä pelastustoimen käytössä olevista koneista ja kalustosta tasearvoilla 31.12.2021, Espoon keskusvaraston saldo hyvinvoinnin ja terveyden toimialan sekä pelastuslaitoksen tuoteryhmien osalta, hyvinvoinnin ja terveyden toimialan testamenttilahjoitusten saldo 31.12.2021 sekä erittely leasingrahoituksella hankitusta irtaimistosta (ajoneuvot, terveydenhoidon koneet ja laitteet sekä ICT laiteleasing) jäljellä olevalla leasing-vastuulla. Siirtyvää omaisuutta on 31.12.2021 tasearvolla 15 895 057 eur ja leasing-rahoituksella rahoitetun irtaimiston jäljellä olevaa leasingvastuita 9 277 219 euroa. Luvut tulevat muuttumaan vuoden 2022 aikana.

Liite 4: Siirtyvät osakkuudet ja osuudet sekä niitä koskevat sopimukset

Liitteessä on kuvattu kaupungin taseessa olevien sote-kuntayhtymien peruspääomien n. 69,5 milj. euron siirrot hyvinvointialueelle, jotka siirtyessään alentavat kaupungin peruspääomaa. Lisäksi kuntayhtymien varat, velat ja vastuut siirtyvät hyvinvointialueelle. Liitteessä on myös tiedot yhdestä vastikkeetta siirtyvästä osakeyhtiön osakkuudesta. Lisäksi liitteessä on kuvattu muut huomioon otavat asiat, kuten ylijäämien palautus nykyisille jäsenkunnille tai mahdolliset kuntayhtymien omaisuuden myyntitarpeet.

Näiden lisäksi on tunnistettu muutamia säätiöitä ja yhdistyksiä, joiden toiminta kohdistuu pääosin hyvinvointialueen tuleviin tehtäviin. Säätiöillä ja yhdistyksillä ei samalla tavoin ole omistajia, kuten osakeyhtiöllä ja jotka sen takia eivät voimaanpanolain mukaisesti ole siirtymässä hyvinvointialueelle. Näiden osalta tulee jatkaa neuvottelua hyvinvointialueen kanssa.

Liite 5: Siirtyvät rahoitus- ja leasing-sopimukset

Liite sisältää hyvinvointialueelle osittain siirtyvän Kuntarahoituksen rahoitusleasingin irtainta omaisuutta koskevan puitesopimuksen. Puitesopimuksen sisällä on rahoitettu hyvinvoinnin ja terveyden toimialalle ICT-laitteita (25.1.2022 saldo 1 212 447,76 euroa), Länsi-Uudenmaan

pelastuslaitoksen autoja ja ajoneuvoja (25.1.2022 saldo 6 112 866, 03 euroa) sekä hyvinvoinnin ja terveyden suun ja terveydenhuollon koneita ja kalustoa (25.1.2022 saldo 460 829,58 euroa). Edellisten lisäksi kyseisellä puitesopimuksella on rahoitettu myös kaupungin muiden toimialojen kuin Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ICT-laitteita ja näiden laitteiden osalta sopimus ei siirry hyvinvointialueelle.

Liite sisältää kaupungin ja Danske Capitalin väliset rahoitusleasing-sopimukset koskien Matinkylän paloaseman (6 500 000,00 euroa) sekä Espoonlahden paloaseman (7 000 000,00 euroa) rahoittamista leasing-rahoituksella. Sopimuksissa kaupungilla on oikeus lunastaa kohteet sopimuksissa määritellyllä jäännösarvolla tai vaihtoehtoisesti velvoite osoittaa kohteille ostaja. Tästä veloitteesta johtuen kyseiset sopimukset eivät siirtyisi lain mukaan hyvinvointialueelle automaattisesti. Kaupungilla on neuvottelut asiasta hyvinvointialueen kanssa käynnissä.

Liite 6: Siirtyvät hankintasopimukset

Liitteeseen on listattu 1281 kappaletta sellaisia kaupungin hankintasopimuksia, joita hyödyntävät käytännössä vain ne hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnot, jotka ovat siirtymässä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun piiriin. Liitteessä 6 ei ole hankintasopimuksia, joita kaupunki itse tarvitsisi sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymisen jälkeen, joten kyseisten sopimusten siirtämisen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle ei ole arvioitu vaikuttavan kaupungin toimintakykyyn. Tyypillisesti liitteen 6 sisältämät hankintasopimukset ovat erilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelu- ja tavarahankintasopimuksia. Kaupunki esittää näin ollen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, että liitteen 6 mukaiset hankintasopimukset tullaan siirtämään sellaisinaan voimaanpanolain 25 §:n mukaisen yleisseuraannon nojalla Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Liite sisältää hankintasopimuksia laajalti kaupungin eri toiminnoista ja listaukseen on väliotsikoin tehty ryhmittelyjä sen mukaan, mikä toiminto kaupungissa lähtökohtaisesti vastaa mistäkin hankintasopimusryhmästä. Toimintokohtaisten ryhmittelyjen alla hankintasopimukset on edelleen ryhmitelty sen mukaan, onko hankintasopimus voimassa vielä 1.1.2023 vai päättymässä vuoden 2022 eli kaupungin järjestämisvastuun aikana. Tällaiset päättymässä olevat hankintasopimukset on kirjattu selvitykseen paitsi siksi, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle muodostuu parempi käsitys sen järjestämisvastuuseen liittyvien hankintasopimustyyppien laajuudesta, myös siksi, että oletettavasti vuoden 2022 aikana suuresta osasta tällaisia päättyviä hankintoja tullaan kaupungin järjestämisvastuun takaamiseksi tekemään uusi korvaava hankinta, joita koskevat sopimukset osaltaan lähtökohtaisesti siirretään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Kaupunki voi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pyynnöstä tai muutoin täydentää siirtyvien hankintasopimusten liitettä tällaisten nyt annettavan sopimusselvityksen jälkeen solmittavien hankintasopimusten osalta voimaanpanolain 26 §:n mukaisesti 30.6.2022 saakka.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tulee tekemään 31.3.2022 mennessä päätöksen siitä, mitkä kuntien siirrettäviksi ilmoittamat sopimukset se tulee ottamaan vastaan. Sikäli kuin Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue päättää, että se ei ota joitakin liitteestä 6 ilmeneviä sopimuksia vastaan, tulee kaupungin käynnistää tällaisten sopimusten osalta sopimuksen irtisanomistoimet sopimuksen päättämiseksi sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun päättymisen yhteydessä.

Liite 7: Potentiaalisesti jaettavat hankintasopimukset

Liitteeseen on listattu 1143 kappaletta sellaisia kaupungin hankintasopimuksia, joita hyödyntävät myös muut kaupungin toiminnot kuin ne hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnot, jotka ovat siirtymässä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämistä vastuun piiriin. Liite sisältää näin ollen hankintasopimuksia, joita kaupunki itse tarvitsee sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirtymisen jälkeen. Tyypillisesti liitteen mukaiset hankintasopimukset ovat erilaisia tukipalvelusopimuksia, kuten esimerkiksi ICT-palvelusopimuksia, tavarahankintasopimuksia ja kiinteistöhoitosopimuksia. Sopimusten kirjo on erittäin laaja-alainen ja niiden lukumäärä suuri. Kaupunki esittää näin ollen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ilmoittaa kaupungille, mistä liitteen mukaisista hankintasopimuksista se on kiinnostunut.

Liitteen sisältämät hankintasopimukset ovat sellaisia sopimuksia, joita kaupunki potentiaalisesti kunkin yksittäisen hankintasopimuksen sopimusehtojen sen salliessa saattaa kyetä jakaa eli siirtää osittain Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tämä koskee sellaisia hankintasopimuksia, joita kohtaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue osoittaa tai on jo osoittanut erikseen kiinnostuksensa. On syytä huomioida, että liitteen sisältämien hankintasopimusten jakaminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle voi kuitenkin vaikuttaa kaupungin toimintakykyyn. Näin ollen kaikkien Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta kiinnostavien hankintasopimusten todellinen siirrettävyys tulee arvioida erikseen sopimuskohtaisesti paitsi sopimus- ja hankintajuridiikan lähtökohtiin peilaten, myös kaupungin oman toimintakyvyn varmistamisen tulokulmasta. Toimivalta yksittäisen sopimuksen jakamista koskevan linjauksen tekemiseen on kaupungin hallintosäännön ja sen nojalla annettujen toimintaohjeiden mukaisesti kyseisestä hankinnasta päätösvaltaisella viranhaltijalla. Jos Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ilmoittaa kiinnostuksensa sellaisen sopimuksen jakamiseksi, jonka osalta kaupunki arvioi, että jakaminen ei ole esimerkiksi hankinnan luonteen tai kaupungin toimintakyvyn turvaamiseksi mahdollista, kaupunki tulee tekemään voimaantulon 25 §:ssä mainitun tavoin Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle esityksen sopimukseen liittyvän vastuun jakautumisesta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistäminen on jo edellyttänyt hyvinvointialueuudistuksen verrattain tiukan aikataulun vuoksi tiettyjen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseksi erittäin keskeisten ICT-tukipalveluja koskevien hankintasopimusten jakamista kaupungin ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Liitteestä ilmenevin tavoin kaupunki on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pyynnöstä toteuttanut tällaisia sopimusten jakamista toistaiseksi 12 kappaletta. Muiltakin osin ICT-tukipalvelusopimusten jaettavuuden arviointi on jo käynnissä. Muiden tukipalvelujen osalta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu ei ole vielä edennyt niin pitkälle, että tukipalveluja koskevien hankintasopimusten jakamisen tarve olisi tarkentunut. Kaupungin tarkoituksena on kuitenkin edellä mainitun tavoin myös tällaisten muiden tukipalvelujen osalta toteuttaa vastaava hankintasopimusten käsittely yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ennen voimaantulon 26 §:ssä asetettua tietojen täydentämisen määräaika (30.6.2022).

Liite sisältää hankintasopimuksia laajalti kaupungin eri toiminnoista ja listaukseen on väliotsikoin tehty ryhmittelyjä sen mukaan, mikä toiminto kaupungissa lähtökohtaisesti vastaa mistäkin hankintasopimusryhmästä.

Sikäli kuin tällaisia sopimuksia tullaan jakamaan kaupungin ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä, on ilmeistä, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle jaettavien sopimusten laajuus ei lähtökohtaisesti tule tyyppitapauksissa kattamaan koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tarvetta vaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee sopimuskohtaisesti arvioida erikseen muun muassa hankintalainsäädännön mukaisten sopimusmuutosmenettelyjen tai uudelleenkilpailutuksen tarve.

Liite 8: Siirtyvät hyvinvoinnin ja terveyden toimialan muut sopimukset ja sitoumukset

Liitteen yhteistyö- ja yhteistoimintasopimukset koskevat esimerkiksi HUS:n, oppilaitosten, valtion virastojen ja järjestöjen kanssa solmittuja sopimuksia. Liite sisältää erinäisiä irtaimiston luovuttamiseen tai lainaamiseen liittyviä sopimuksia.

HUS:n kanssa on sovittu koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyöstä. Oppilaitosten yhteistyösopimukset koskevat ohjauksyhteistyötä ja koulutuskäytäntöjä.

Liite sisältää sopimukset pakolaisten vastaanotosta, alaikäisten oleskeluluvan saaneiden ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten perhehoidon järjestämisestä, kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä, jälkihuollon järjestämisestä oleskeluluvan saaneille alaikäisille ilman huoltajaa tulleille nuorille, alaikäisten oleskeluluvan saaneiden lasten ja nuorten vastaanotosta perheryhmäkotiin sekä jälkihuollon järjestämisestä oleskeluluvan saaneille alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille nuorille ostopalveluna.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossa sekä kunnan että hyvinvointialueen tehtävä. Liitteessä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehty sopimukset, jotka siirtyvät hyvinvointialueelle.

Liite sisältää myös mm. sopimukset suun erikoishoidon järjestämisestä pääkaupunkiseudulla, taideteosten pitkäaikaislainoista, sosiaalialan kehittämiskeskus Soccan toiminnan järjestämisestä ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen ja Espoon kaupungin selviämishoitoaseman yhteistyöstä.

Liite 9: Siirtyvät pelastustoimen muut sopimukset ja sitoumukset

Liite sisältää Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen hyvinvointialueelle siirtyviä sopimuksia 98 kpl. Suurimman kokonaisuuden muodostavat sopimuspalokuntien, meripelastusseurojen ja teollisuuspalokuntien kanssa tehdyt, pelastuslain (379/2011) 25 § tarkoittamat palokuntasopimukset ja terveydenhuoltolain (1026/2010) 39 § ensihoitopalvelujen järjestämiseen yhteistoiminnassa liittyvät ensivastesopimukset. Lisäksi siirtyviin sopimukseen kuuluu mm. vuokrasopimuksia, erilaisia yhteistyösopimuksia ja -muistioita eri viranomaisten ja pelastusalan järjestöjen kanssa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) kanssa tehtyjä, terveydenhuoltolain 39 § mukaisia yhteistoimintasopimuksia ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa on kolme. Pelastuslain 29 § mukainen alueen pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2020–2024 on mainittu yhtenä sopimuksena.

Alueellisen pelastustoimen aloittaessa 2004 sopijakunnat luovuttivat pelastustoimen käytössä olevan kaluston ja varusteet korvauksetta Espoon kaupungin omistukseen ja pelastuslaitoksen käyttöön, yhteistoimintasopimuksen 7 § mukaisesti. Korvauksetta luovutetulle kalustolle ei muodostunut arvoa taseeseen. Toiminnan alkamisesta pelastuslaitos on vastannut itse uuden kalustonsa hankinnasta ja kustannukset on jaettu sopijakuntien kesken. Pelastuslaitoksen hankkima kalusto on Espoon kaupungin omaisuutta. Kuntien paloasemat ja muut tilat ja kiinteistöt säilyivät kuntien omistuksessa. Pelastuslaitoksen käyttöön myöhemmin tulleet tilat on hankkinut tai rakentanut alueelleen kukin sijaintikunta. Pelastuslaitoksella on käytössään myös muilta kuin kunnilta vuokrattuja tiloja. Lisäksi pelastuslaitos on vähäisessä määrin edelleen vuokrannut tilojaan poliisille ja sairaanhoitopiirille.

Yhteistoimintasopimuksen 13 § mukaan (sopimuksen päättyminen) sopimuksen purkautuessa tai muutoin päättyessä kunnilta korvauksetta luovutettu omaisuus palautuisi kunnille, ja kunnat lunastaisivat sopimuskaudella hankitun käyttöomaisuuden kirjanpitoarvosta. Voimaantulon 23 § mukaisesti kuntien tulisi edelleen luovuttaa pelastustoimen käytössä oleva omaisuus hyvinvointialueelle. Alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen 1 § mukaan alueen pelastustoimen hallinnosta vastaa Espoon kaupunki. Vastuukuntana Espoo on kaikkien alueen pelastustoimen osakaskuntien puolesta käsitellyt pelastustoimen omaisuussirrot sekä alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen sopimukset. Kaupunki luovuttaa pelastustoimen omaisuuden ja sopimusvastuut suoraan hyvinvointialueelle.

Liite 10: Arvio siirtyvästä henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta

Liite sisältää arvion kaupungin palveluksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvästä henkilöstömäärästä jaoteltuna toimialoittain ja tulosyksiköittäin sekä konsernihallinnon osalta yksiköittäin. Liitteessä on kirjattuna arvio siirtyvän henkilöstön palkkasummasta tilanteessa 31.12.2022 sekä arvio siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelasta 31.12.2022. Arvio koskee koko siirtyvää henkilöstöä.

Arvion mukaan kaupungin palveluksesta siirtyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen 4 951 henkilöä. Näistä 4001 työskentelee nykyisin kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla ja 671 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella. Loput siirtyvät kasvun ja oppimisen toimialalta, kaupunkiympäristön toimialalta ja konsernihallinnosta. Konsernihallinnon nykyisestä henkilöstöstä siirtyy hyvinvointialueelle arviolta hieman alle 100 henkilöä. Henkilöstö siirtyy kaupungin palveluksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Arvio siirtyvän henkilöstön palkkasummasta ja lomapalkkavelasta on yhteensä noin 269 milj. euroa.

Vaikutukset Espoon kaupungille

Päätettävä asia perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta (616/2021). Jokaisen kunnan on tehtävä selvitys hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä 28.2.2022 mennessä.

Yleisesti kaupunki on arvioinut muutosta seuraavasti:

Vaikutukset asukkaisiin ja palveluihin:

Espoolaisten palvelujen jatkuvuus turvataan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Kuntalaisten palveluissa ei ole välitöntä muutosta 1.1.2023. Palvelujen järjestämistä vastuu siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle tehdään liikkeenluovutuksen säätelyn mukaisesti, jolloin olemassa oleva henkilöstö ja ostopalvelutuottajat säilyvät muutoksessa ennallaan. Hyvinvointialue on velvollinen vuokraamaan sote-käytössä olevat kuntien toimitilat kolmen vuoden ajan. Siten myöskään toimipisteisiin ei ole tulossa välittömiä muutoksia.

Hyvinvointialueen toiminnan rahoitus vastaa toiminnan käynnistyessä kunkin alueen kuntien sote- ja pelastustoimeen aiemmin kohdentamia määrärahoja. Pysyvä rahoitusmalli perustuu hyvinvointialueen tarveperusteeseen. Tarveperusteinen rahoitus lasketaan asukasmäärän, terveydenhuollon palvelutarpeen, vanhustenhuollon palvelutarpeen, sosiaalihuollon palvelutarpeen, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, asukastiheyden ja saaristolaisuuden perusteella. Lisäksi rahoitusta saa hyvinvoinnin edistämisen perusteella. Rahoituksen siirtymäkauden 2023–2029 aikana rahoitusperuste muuttuu portaittain tarveperusteiseksi.

Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lähtötason rahoitus on 214 euroa / asukas eli 101 miljoonaa euroa tarvevakioitua rahoitusta suurempi, mikä tarkoittaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle rahoitusleikkausta.

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastustoimelle. Hyvinvointialueiden tulee ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen valmistelussa.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö käyvät vuosittain kunkin hyvinvointialueen kanssa neuvottelut, joissa seurataan, arvioidaan ja ohjataan strategisella tasolla hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä. Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman, jonka hyväksymisestä päättävät sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö. Hyväksytty investointisuunnitelma on edellytyksenä hyvinvointialueen uusille investoinneille ja omaisuuden luovutuksille.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin on laatinut toiminnan käynnistämisen riskiarvioinnin. Keskeisimmät riskit liittyvät hyvinvointialueen käynnistämisen rahoitukseen ja hallinnollisiin kysymyksiin, erityisesti tarpeeseen ottaa käyttöön hallinnon tietojärjestelmiä erittäin kireällä aikataululla.

Vaikutukset kaupungin talouteen:

Espoon kaupungin asukasmäärän kasvun arvioidaan jatkuvan noin 4 700 asukkaan vuosivauhdilla sote- ja pelastustoimen uudistuksen jälkeen. Kasvavan kaupungin tulee jatkossa investoida uusiin palvelutiloihin, kuten kouluihin ja päiväkoteihin sekä toimivaan joukkoliikenteeseen ja kaupunkitekniikkaan. Uusi rahoitusmalli heikentää tulo-rahoituksen vuosittaista euromääräistä kasvua ja siten heikentää kaupungin investointien tulo-rahoituskykyä.

Kun sote- ja pelastustoimen rahoitusvastuu siirtyy kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kuntien valtionosuudesta vähennetään sote- ja pelastustoimen laskennallisten kustannusten osuus ja yhteisöverosta vähennetään kolmannes. Kunnallisveroa vähennetään kevään 2021 arvion mukaan 12,39 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa. Vähennys päätetään lopullisesti keväällä 2022 siirtyvien sote- ja pelastustoimen kustannusten uuden arvion päivytyttyä.

Kaupungin alustavien laskelmien perusteella kaupungilta siirtyisi valtiolle hyvinvointialueen rahoitukseen 115 milj. euroa tuloja enemmän kuin siirtyviä menoja. Tästä valtio korvaa pysyvällä muutosrajoittimella 60 prosenttia eli 69 milj. euroa, erä tulee pysyväksi osaksi uutta valtionosuusjärjestelmää. Rahoitusmallin kuntakohtaisia muutoksia neutraloidaan valtionosuusjärjestelmään kuuluvalla siirtymätasauksella. Kuntakohtaiset muutokset talouden tasapainossa rajataan enintään 60 euroon / asukas siirtymävaiheen lopussa vuonna 2027.

Kaupungilta leikattavaa kunnallis- ja yhteisöveron tuottoa korvataan valtionosuusrahoituksella. Kaupungin valtionosuusriippuvuus kasvaa, kun kaupungin tulorahoituksesta tulee uudistuksen jälkeen noin 30 prosenttia valtionosuuksista. Kaupungin tulorahoituksen vuosittainen euromääräinen kasvu hidastuu verrattuna aiempaan, asukkaiden työllisyyden ja tulotason kasvun mukaan kasvavaan verorahoitukseen. Espoo konsernin 5 miljardin euron tasolle nouseva lainakanta jää kaupungin vastuulle pois lukien HUS ja muiden sote- kuntayhtymien lainat, mutta verorahoitusta leikataan voimakkaasti. Espoo konsernin talouden tunnusluvut heikkenevät, mikä todennäköisesti kasvattaa vieraan pääoman korkokustannuksia.

Vaikutukset henkilöstöön:

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen. Lisäksi kuntien opetustoimesta hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät opiskeluhoollon kuraattorit ja psykologit. Kuntien yhteisten tukipalvelujen työntekijä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen, jos henkilön nykytehtävistä (siirtymähetkellä eli 31.12.2022) vähintään puolet kohdistuu kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluihin. Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti ns. vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Liikkeenluovutus tarkoittaa sitä, että työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työ- ja virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät luovutuksensaajalle, joka olisi velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen työ- tai virkaehtosopimuksen määräyksiä sopimuskauden loppuun. Liikkeenluovutus ei ole sellaisenaan peruste palvelussuhteen ehtojen muuttamiseen. Viranhaltijalla ja työntekijällä olisi oikeus irtisanoutua palvelussuhteesta irtisanomisaikaa noudattamatta organisaatiomuutoksen voimaantulosta. Määräaikaisissa palvelussuhteissa olevat siirtyvät liikkeenluovutuksessa uuden työnantajan palvelukseen määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Aikaisemman työnantajan palveluksesta perhevapaille jääneillä työntekijöillä on oikeus palata uuden työnantajan palvelukseen ensisijaisesti aikaisempaan työhön.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa

Henkilöstön siirtoa kaupungin palveluksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen on käsitelty yhteistoimintamenettelyssä kaupungin henkilöstön kanssa sekä edustuksellisessa yhteistoiminnassa (henkilöstötoimikunnat, yhteistoimintaneuvottelut työnantajan ja henkilöstöä edustavien järjestöjen kesken) että työpaikkatason yhteistoiminnassa (yhteistoiminnalliset työpaikkakokoukset). Yhteistoiminnallisessa käsittelyssä ja tietojen keruussa on noudatettu KT:n asiassa antamia ohjeita. Tietoja on ilmoitettu käytettävän mm. hyvinvointialueen henkilöstö- ja taloussuunnittelun toteuttamiseksi.

Edustuksellinen yhteistoiminta

Henkilöstötietojen siirtoa koskeva yhteistoimintamenettely on toteutettu 1.9.2021 kaupungin henkilöstötoimikunnassa. Lisäksi henkilöstösiirtoja on käsitelty kaupungin henkilöstötoimikunnassa 26.1.2022. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua laajemmin on tähän saakka seurattu kaupungin henkilöstötoimikunnassa 6.10.2021, 10.11.2021 ja 15.12.2021 sekä toimialojen henkilöstötoimikunnissa syksystä 2021 alkaen.

Yhteistoimintalain mukaiset yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön siirrosta työnantajan ja henkilöstöä edustavien järjestöjen kesken on pidetty 13.10.2021 - 27.1.2022 välisenä aikana ja ne jatkuvat vuoden 2022 ajan vuoden 2023 alussa tapahtuvaan henkilöstösiirtoon saakka. Yhteistoimintaneuvotteluissa on tähän saakka käsitelty henkilöstösiirtojen valmistelua ja niihin liittyviä periaatteita ja toimintatapoja kaupungin organisaatiossa erityisesti konsernihallinnossa ja kaupunkiympäristön toimialalla.

Työpaikkatason yhteistoiminta

Tietojen siirtoa koskevan yhteistoimintamenettelyn lisäksi on toteutettu konsernihallinnon tuki- ja hallintopalveluissa sekä kaupunkiympäristön toimialalla yhteistoiminnallisia työpaikkakokouksia ajalla marraskuu 2021 – helmikuu 2022. Työpaikkakokousten tarkoituksena on ollut selvittää yhdessä henkilöstön kanssa siirtyvä tuki- ja hallintopalvelujen henkilöstö. Tämä on edellyttänyt osin myös tehtäväjärjestelyjä, jotka on toteutettu kiinnostuksen osoitusmenettelyin. Tuki- ja hallintopalveluista siirtyvät henkilöt ovat niitä, joiden työpanoksesta vähintään 50 % kohdentuu nykyisiin Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluihin tällä hetkellä tai tehtäväjärjestelyjen myötä viimeistään syksyllä 2022.

Toiminnoissa, jotka siirtyvät kaupungilta kokonaisuuksina Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle (Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos sekä Kasvun ja oppimisen toimialalta siirtyvät toiminnot) pidetään yhteistoiminnalliset työpaikkakokoukset kesä-syyskuussa 2022.

Hyvinvointialueelle annetaan tarkemmat yksityiskohdat sisältävä listaus 1.1.2023 siirtävästä henkilöstöstä lokakuussa 2022. Henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi listaus tulee muuttumaan aina siirtymähetkeen saakka.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Liite 1. Siirtyvät toimitilat ja niitä koskevat sopimukset

- 2 Liite 2. Siirtyvät välivuokrauksen asunnot ja niitä koskevat sopimukset
- 3 Ei julkaistava, Liite 2A Siirtyvät välivuokrauksen asunnot ja niitä koskevat sopimukset
- 4 Liite 3. Siirtyvä irtaimisto ja niitä koskevat sopimukset
- 5 Liite 4 Siirtyvät osakkuudet ja osuudet sekä niitä koskevat sopimukset
- 6 Liite 5. Siirtyvät rahoitus- ja leasingsopimukset
- 7 Liite 6. Siirtyvät hankintasopimukset 140222
- 8 Liite 7. Potentiaalisesti siirtyvät hankintasopimukset 140222
- 9 Liite 8 Siirtyvät hyvinvoinnin ja terveyden toimialan muut sopimukset ja sitoumukset
- 10 Liite 9. Siirtyvät pelastustoimen muut sopimukset ja sitoumukset
- 11 Liite 10 arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta

Oheismateriaali

Tiedoksi